

Posudek na rigorózní práci Mgr. Karoliny Chundelové „Slováci v kulturně-společenském životě Prahy v letech 1815 – 1914“

Rigorózní práce s názvem „Slováci v kulturně-společenském životě Prahy v letech 1815 – 1914“ se snaží postihnout roli a význam Prahy v rámci slovenského národního hnutí v 19. století. Vzhledem k neexistujícímu slovenskému centru Praha (spolu s Vídní a Budapeští) patřila k místům, kde se koncentrovali představitelé slovenského národního hnutí a kde zanechali výrazné stopy a odkud přicházely impulsy k řešení česko-slovenských vztahů. Zatímco do 80. let 19. století se jednalo spíše o individuální aktivity Slováků v Praze (Kollár, Šafařík, Štúr, Hattala), od 80. let tyto aktivity dostávají institucionální podobu jednak v podobě studentského spolku Detvan, jednak v činnosti spolku Českoslovanská jednota. Autorka se v práci zabývá oběma obdobími. V první části klade důraz na činnost Pavla Josefa Šafaříka, Ludovíta Štúra a Martina Hattaly a na jejich začlenění do kulturního, politického, vědeckého života. Od 80. let se situace v Praze výrazně změnila. Aktivitami ve vztahu ke Slovensku se nezabývali pouze jednotlivci, ale narůstající počet studentů si vyžádal vznik slovenské studentské organizace Detvan a slovakofilské aktivity získaly institucionální základ v podobě spolku Českoslovanská jednota.

Práce obsahuje všechny náležitosti, které má obsahovat kvalifikační rigorózní práce. Přesto především v úvodní části nejsou všechna tvrzení doložena příslušnými citacemi. Rovněž je použito několik výrazů (např. bohužel na str. 46), které do odborné práce nepatří. Současně je možné v práci najít několik nepřesných tvrzení, které ovšem nesnižují hodnotu práce.

Na str. 45 mluví autorka o „nesporné vojenské pomoci“ v roce 1848, ovšem není jasné, o jakou pomoc se jedná. O pomoc Vídně Slovákům? Nebo o pomoc Slováků Vídní? Na další straně autorka tvrdí, že pouze v letech 1848/9 se Slováci dokázali dostat do české pozornosti. Opomíjí ale vzájemné spory ohledně kodifikace spisovné slovenštiny o několik let dříve. Jejich vyvrcholením se v roce 1946 stal spis Hlasové o potřebě jednoty spisovného jazyka pro Čechy, Moravy a Slováky. Na str. 51 mluví autorka o vlivu českého slovakofilského hnutí na mladou slovenskou generaci a o tom, že se tento vliv zúročil po vzniku ČSR. Je otázka, zda tento vliv není přeceňovaný a zda se nejedná spíše o vliv myšlenek T. G. Masaryka, který s českými slovakofily sympatizoval, ale nemůžeme ho mezi ně počítat. Na str. 63 je nejasné

vyjádření, že Šrobár došel k závěru, že „jeho národ naprosto očividně zaostává za Čechami.“ Nejednalo se o Šrobárův národ, a navíc Slováci nezaostávali za Čechami, ale za Čechy. Podobně nesrozumitelné je vyjádření, že se Jubilejní zemská výstava a národopisná výstava podílely výrazně na formování českého národa. Český byl na konci 19. století zformován a pokud jde o Slováky, situace byla komplikovanější. Na str. 91 autorka tvrdí, že Československá jednota v roce 1910 podpořila dvě slovenská periodika, Hodžův Deník a Ludové noviny, jež reprezentovaly odlišné politické spektrum. Toto tvrzení není úplně přesné, vzhledem k tomu, že až do roku 1910 vydával Ludové noviny Pavol Blaho a Anton Štefánek ve Skalici a Anton Štefánek se pak stal šéfredaktorem Slovenského deníku v Budapešti. Mezi oběma periodiky lze vysledovat jistou názorovou spřízněnost, především pokud jde o otázku česko-slovenských vztahů.

Přes uvedené drobné nedostatky je práce K. Chundelové s názvem „Slováci v kulturně-spoločenském životě Prahy v letech 1815 – 1914“ kvalitní, splňuje všechny nároky kladené na rigorózní práci a doporučuji ji k obhajobě.

Marek Junek